

Список використаних джерел:

4. Нестеренко О. В. Поняття та рівні територіальної оборони України. Теоретичні питання юриспруденції і проблеми правозастосування: виклики XXI століття. Харків, 2020. С.104
5. Ребкало В., Тертичка В. Державна політика: аналіз і впровадження в Україні. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rebkalo_Valerii/Derzhavna_polityka_a_naliz_ta_vprovadzhennia_v_Ukraini.pdf?;
6. Лобко М. М. Територіальна оборона України як фактор посилення обороноздатності держави. Наука і оборона 2. 2018. С. 29-39.

Покотило Оксана Василівна

Управління Державної охорони, Україна
підполковник

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ З МЕТОЮ РОЗКРИТТЯ ТА РОЗВИТКУ ПОТЕНЦІАЛУ СИЛ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

У сучасному світі останнім часом величезне значення набуло розкриття та розвиток потенціалу сили територіальної оборони, в тому числі за допомогою державної політики. В умовах сьогодення стає зрозуміло, що процеси забезпечення національної безпеки потребують різних сфер впливу та залежить від багатьох чинників. Водночас, на мою думку, використання сучасного інструментарію уможливить розкриття та розвиток потенціалу сил територіальної оборони.

Таким чином, метою розвитку потенціалу сил територіальної оборони є забезпечення ефективності та готовності територіальних оборонних сил в захисті своєї країни або території в разі загрози зовнішньої агресії, конфлікту або інших небезпечних ситуацій.

Загалом, для розкриття та розвитку потенціалу сил територіальної оборони через державну політику можуть бути вжиті наступні кроки:

1. Стратегічне планування
2. Фінансування і бюджетування
3. Навчання та підготовка
4. Технологічний розвиток
5. Науково-дослідна діяльність
6. Співпраця з іншими секторами
7. Залучення громадського суспільства
8. Законодавча база
9. Зовнішня співпраця

Варто наголосити, що дані кроки не є сталими і можуть змінюватися з плином часового фактору. Умовно можна виділити дві категорії факторів, здатних вплинути на національну безпеку – об'єктивні і суб'єктивні.

До категорії об'єктивних факторів, які впливають на здатність країни ефективно захищати свою територію та національну безпеку можна віднести:

географічні особливості країни, розташування країни в контексті регіональних політичних та військових відносин, географічне положення, економічний стан, науково-технічний потенціал, демографічні чинники, загрози та виклики, політична стабільність, зовнішній вплив, соціокультурний контекст. Розвиток потенціалу територіальної оборони визначається численними об'єктивними факторами. Розглянемо детальніше кожен з факторів:

Ці фактори не вичерпують всього спектру впливів, але вони наголошують на тому, як різноманітні обставини можуть впливати на розвиток потенціалу територіальної оборони країни.

Суб'єктивні фактори – це ті, які визначаються внутрішніми аспектами, особистісними переконаннями та діями людей, які впливають на розвиток потенціалу територіальної оборони. Представлені суб'єктивні фактори враховують людський елемент і їхні внутрішні стани, які можуть визначати, як ефективно використовується потенціал територіальної оборони.

Умови війни вимагають зосередження на найбільш ефективних та життєво важливих інструментах, щоб забезпечити успішну оборону та мінімізувати втрати. Ключове значення має стратегія та тактика. Розробка добре обдуманого та адаптованого до конкретних умов стратегії може вирішально вплинути на вихід конфлікту. Ефективна стратегія визначає загальний план дій на весь період конфлікту. Це означає обрання найбільш об'єктивних цілей, ресурсів, тактичних підходів та способів взаємодії з різними ворожими елементами. Вона повинна враховувати геополітичну, технічну, економічну та людську сторони конфлікту. В умовах війни, ефективна тактика є ключем до успішного ведення бойових дій на рівні відділень, підрозділів та окремих військових одиниць. Це включає в себе правильне розташування сил, вибір оптимальних маршрутів та методів бойової діяльності, а також врахування факторів ризику та безпеки.

Найважливішим інструментом для розкриття потенціалу сил територіальної оборони в умовах війни є професійна підготовка та навчання. Цей інструмент є основою для досягнення ефективності та успіху в будь-якому військовому конфлікті. Якісна підготовка та навчання допомагають збільшити рівень знань, навичок та вмінь особового складу територіальної оборони. Професійна підготовка сприяє розвитку дисципліни та відданості завданню, що є важливим для ефективного функціонування в умовах війни. Навчання допомагає виявити і розвинути лідерські якості серед керівників і рядового особового складу, що важливо для координації дій та взаємодії.

Хочу наголосити, що в умовах війни є важливою характеристикою будь-якого інструменту його адаптованість та гнучкість. Ситуація в бойових умовах може змінюватися швидко, тому важливо мати інструменти, які можна швидко модифікувати та адаптувати до нових обставин.

Таким чином, за логікою даного вивчення, професійна підготовка та навчання є найважливішим інструментом для розкриття потенціалу сил територіальної оборони в умовах війни і сприяє створенню компетентного та дисциплінованого особового складу, який може ефективно протистояти викликам та загрозам.

Список використаних джерел:

1. Кримець Л. В. Збройні сили України як відкрита система: аксіологічні засади та інтерсуб'єктивний механізм реалізації. Вісник Національного університету оборони України¹ (71). 2023. Ст. 99-106.
2. Про оборону України : Закон України від 06.12.1991 № 1932-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1932-12>.
3. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 № 280/97-ВР

Прогонюк Людмила Юріївна

Миколаївський національний аграрний університет, Україна
кандидат юридичних наук, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

Прогонюк Сергій Сергійович

Миколаївський національний аграрний університет, Україна
аспірант кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В СИСТЕМІ МІЖМУНІЦИПАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

Особливість економічного, соціального, культурного середовища місцевих громад є основою, на якій необхідно розробляти плани розвитку держави в межах територіальних утворень. Напрямки децентралізації передбачають надання місцевим громадам більшої самостійності: розширення повноважень та рівня відповідальності власної територіальної громади. Усталені підходи до формування власного розвитку громад за рахунок виробничих потужностей та територіального розміщення поступово переформатовуються в сучасну парадигму модернізації регіональної політики, яка базується на інноваційності, мережевому управлінні, партнерських відносинах та об'єднаннях, що дозволяють розвивати інфраструктуру. В умовах дефіциту ресурсів раціональним рішенням для майбутнього розвитку територіальних утворень, налагодження ефективного державного управління та зростання конкурентних переваг місцевих територій є розширення процесу децентралізації та стимулювання міжтериторіального співробітництва.

Відомо, що Україна має доволі успішний досвід реалізації угод у сфері міжмуніципального співробітництва, але вказана практика є не досить широко розповсюдженою, враховуючи інституційну нерозвиненість цього способу взаємодії. Іншим чинником, як відмічає Круглов В.В. залишається недостатнє використання місцевими органами влади в територіальному розвитку моделей державно-приватного співробітництва [1, с. 223].

Міжмуніципальне співробітництво є відносинами між кількома органами базового рівня місцевого самоврядування, які перебувають у статусі юридичних осіб і мають певну політичну, юридичну та фінансову автономію [2,